

Friezen en Noord-Friezen verstaan elkaar slecht

MARIA DEL GROSSO

LEEWARDEN - De onderlinge verstaanbaarheid tussen Friezen in onze provincie en de Noord-Friezen in Duitsland ligt gemiddeld op 38 procent.

Dit is genoeg voor basiscommunicatie, maar de score is lager dan bij andere talen die nauw met elkaar verwant zijn. Dat blijkt uit onderzoek van Femke Swarte, Nanna Haug Hilton en Charlotte Gooskens, dat gepubliceerd is in *Us Wurk*, tydskrift foar Frisistyk.

De Friese taalfamilie bestaat uit drie talen, die genetisch nauw verwant zijn, maar zich de afgelopen eeuwen apart van elkaar ontwikkeld hebben. Het gaat om het Noord-Fries, gesproken door 8000 tot 10.000 sprekers in het Noorden van

Duitsland, het Saterfries, Oostfries dialect, gesproken door 1000 tot 2000 sprekers in het noordwesten

van Duitsland, en het Westerlauwers Fries, gesproken door zo'n 410.000 bewoners van onze provincie.

De onderzoekers schrijven dat in de literatuur wordt beweerd dat deze drie Friese talen niet onderling verstaanbaar zijn. Dat was aanleiding voor het trio dit eens te testen door zowel gesproken als geschreven Fries aan deelnemers voor te leggen. De test vond plaats in het voorjaar van 2012.

Uit de test blijkt dat Noord-Friezen gemiddeld 38,8 procent van het Westerlauwers Fries wisten thuis te brengen. Omgekeerd vertaalden de Westerlauwerse Friezen 37,9 procent correct. In beide gevallen bleken de groepen hoger te scoren op geschreven taal dan gesproken tekst.

De Westerlauwerse Friezen deden het bij geschreven tekst zelfs veel beter. Volgens de onderzoekers komt dit doordat de Friezen in onze provincie hun eigen taal beter kunnen lezen dan de Noord-Friezen.

Dit is te verklaren uit het feit dat het Westerlauwers Fries een standaard schrijftaal heeft en het Noord-Fries niet. Beide groepen komen niet vaak in aanraking met hun eigen taal in geschreven vorm.

De onderzoekers stellen dat het gemiddelde dat uit het onderzoek is gekomen genoeg is voor basiscommunicatie zoals de weg vragen, maar te weinig voor gesprekken op hoger niveau, zoals vergaderingen op kantoor.

In vergelijking met andere talen is de gemiddelde verstaanbaarheid laag. Zo scoren Scandinavische talen onderling bij geschreven taal 55 tot 80 procent.

De onderzoekers bevelen nader onderzoek aan om uit te zoeken hoeveel verstaanbaarheid nodig is voor specifieke communicatieve situaties.